Ročník XII. — Číslo 51. Kvasilov dne 26. prosince 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Hlas Volyně

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Je velikým činem, získati jmění. Je ještě jen jediný větší čin, totiž udržet si jmění, když jsme ho již nabyli. H. Temple.

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Radostné svátky vánoční,
upřimně přeje milým čtenářům, přátelům a spolupracovníkům
REDAKCE „HLASU VOLYNĚ"

Inž. Alois Knotek:

Bez vůdce . . .

Redaktor Antonín Perný zemřel koncem května r. 1934. Od té doby naše menšina na Volyni osiřela, žijeme jako děti bez otce. Není to sen, ale skutečnost. Vykonal pro celek velice mnoho od r. 1898, kdy získal povolení k divadelním představením. Od té doby vstoupil na forum zájmů naší menšiny jako vůdce.

Jako vůdce neohlížel se na nikoho, šel rovně ku předu, k vytknutému cíli. Mnoho ideálů, myšlének, návrhů a problémů hodnoty hospodářské, družstevní a osvětové odešlo s ním do dálek věčných...

Od jeho smrti založili jsme ruce do klidně do klína a čekáme — na co, na koho? Nikdo se neozve, ani nehlesne, nastala tiše veliká mezi námi na Volyni. Jen tu a tam vystoupí uvědomelý našinec v „Hlasu Volyně" a hlasem plným lítosti klepá, bouchá, křičí a naříká.

Je nám známo, že nejsme posud zorganisovani v jeden celek, dobrá polovina našich krajanů ještě nevyspěla v duševním životě tak vysoko, aby srozuměla že ne samým chlebem je živ člověk. Musí míti charakter, rozhled jakýsi, aby nebloudil o svém příštím určení. Znám ze zkušenosti, že stud obarvil moje líce, kdy mluvil jsem s některými našinci „neuvědomělými" a při tom si maně vzpomělˇ na slova našeho Havlíčka:
„Nekřesej do kaše, křesej do troudu a o lásce k vlasti nekaž velbloudu."

Práce máme nad hlavu, k neuvěření! Musíme jíti ku předu společnou cestou s naším tiskem a vejíti všude, do každé zastrčené vesničky, kde našinci žijí a umírají. Tam musíme promluviti českou řečí, která plyne jako bublající potůček a je vždy tak milá a utišující. „Hlas Volyně" potřebuje provésti účelnou agitaci, aby se všude dostal, kde lid náš čeká na mateřské slovo. Někdo nás musí zorganisovati, abychom se znali, věděli, kam jdeme a co chceme.

Jiří Rébl:

VÁNOČNÍ.

Jde širým světem Kristus — Láska,
jde mezi lid všemocný Bůh
a pohledem svým božským laská
vesmíru uštvaného kruh.

On nese lásku nejsvětější,
lásku jenž nikdy neklame,
jenž ve květ pučí nejkrásnější
a lidstvo nikdy nezklame...

Ve zvucích vánočního zvonu
On božskou láskou vzněcuje
mír, pokoj v srdcích milionů
neb vtělenou sám láskou je.

Buď se lidé dobré vůle
kouzelnou silou nadšení,
rodí se v hrudi city nové
nejčistší lásky, spasení...

A pronikají v srdce lidská
v svatvečer zářným plapolem,
nesouc se vzhůru s koledami
se zvonů milým hlaholem.

V rodinném kruhu, v stromku záři
všichni se šťastně radují
a s netajenou láskou v tváři
vespolek sobě štědrují.

A Kristus láskou ozářený
s jesliček hledí na svůj lid —
vánočním štěstím obdařený...
neb sám jest štěstí, láska, klid...

Jak vznikl vánoční stromek.

Brzy zazáří tisícem světel ve všech oknech, a statisíce očí zazáří radostí nad jeho krásou a pohádkovostí. Ale bývalo tomu tak vždycky?

Výklady, že je obrazem Stromu poznání v ráji nebo Stromu života Kristova, vznikly později a dodatečně, když už se stromek rozšiřoval a řada odpůrců jej musila uznati v souboru vánočních slavností. Původně se stavěli proti němu, vlastně již proti jeho zárodku v Italii a v Anglii. Tam totiž zdobívali na vánoce vavřínem nebo větvemi pomorančovníku zdi chrámů. Papež Martianus to prohlásil za obyčej pohanský a zakázal. Větve a stromky měly chrániti proti zlým bytostem. Každý národ se chránil zelení, stromovím své země. V zemích studenějších pak přibírali na pomoc smrčky nebo jedle. Švédové stavěli zelené stromy venku ke vsím nebo domům. Norové a Dánové do vnitřku domů. Místy ve Vestfálsku dávali jedlo vé větve před domovní dveře. To však je pouhý základ vánočního stromku ověšeného dárky a světly. A v té době nelze o něm ještě mluviti. Kdy a kde tedy vznikl takový stromek? Není o něm soustavných záznamů, které jsou teprve ze 17. století. Ve Štrasburku, žehral r. 1605 tamější profesor Dannhauber, že v Alsasku připravují v domě jedlový neboli vánoční stromek, ověšují loutkami a cukrovím, potom otřesou a nechají uvadnouti. Zpráva nezapomíná světel, která jsou dnes v Alsasku na stromku obvyklá. Další zprávy jsou až na začátku 18. století. Ještě na počátku 19. stol. byl vánoční stromek znám jen málo Němcům, jak praví sam Mannhardt. On také vypočítává místa, kde stromek strojili. Nejseverněji jsou to ostrovy švédské u ruského břehu: Dagö a Vorms. Ne však Švédsko samo. Na stromečku bývalo kromě ořechů a jablek asi 5 světel. V Norsku a Dánsku byl vánoční stromek také trochu znám avšak pouze ve městech. Básník Goethe, jako student, viděl Lipsku vánoční strom k se sladkostmi a jesličkami. Na vánočním trhu v Drážďanech roku 1807 byly stromky, a to po nynějším způsobu již ozdobeny: pozlátkem, svíčkami, pestrými papírky a pozlacenými šiškami. Ve Švýcarech strojili stromek s dárky a svíčkami, avšak večer před svatým Mikulášem.

Božena Němcová zachovala v „Babičce" jednu zprávu o stromku v Čechách. Bylo to u jejích rodičů, v Ratibořicích, tedy již v Krkonoších. V kapitole XII. se dětem dostane vánočního stromku s dárky. „Babička" sice neznala ten způsob, mezi lidem se to nedělalo, ale líbil se jí, a dceři pomáhala jej okrašlovat. Sama praví: „V Nise a Kladsku panuje vesměs tev způsob: víš-li pak se Kašpare pamatovat, byl jsi tenkrát, když jsme

(Dokončení na str. 3.)

J. Foitík:

PRAVÉ ŠTĚSTÍ.

Různí jsou lidé na světě,
různá mají přání;
jední chtějí peníze,
druzí milování.
Jiný hledá ve světě
věnec vavřínový,
nejlepší však vždy zůstane
jen rozmarynkový ...
Když na srdéčko zaťuká
ten mílek první lásky,
tu srdce dívky zaplesá
jak píseň sedmihlásky.

Sbor mládeže.

Koupeme se v rose, v záři měsíce,
nad námi zní hudba krásná velice.
Kloní se nám stromy, větrem houpané,
u noh leží kvítí, v cestu nastlané.

(Písně z divadelní hry „Kapradí květ".)

J. Foitík:

VZPOMÍNKO MÁ ...

(Zlatovlasé Amerikánce.)

Vzpomínko má
za moře leť,
navštiv ten kraj
mých dětských let.
Pozdravuj ode mně
mou rodnou ves,
pozdravuj chaloupky,
pole i les
Ten rodný kraj,
to je ten ráj,
v němž rozkvítá
mladosti máj.
Tam jsem já prožila
spokojeně
ta léta mladosti,
tak blažené ...
Vzpomínko má
za moře leť,
navštiv ten kraj
mých dětských let.
Zalétni též
na hřbitůvek,
kde matičky mé
malý růvek.
Pozdravuj ode mně
malý ten hrob,
zulíbej, poláskej,
a slzou jej zkrop.
Vzpomínko má
za moře leť,
a „z Bohem dej krajině"
z mých dětských let.
Já budu v dálavách
v srdci svém lkát,
a na své rodiště
vždy vzpomínat. —

(Ze sbírky „Volyňské zvonečky".)

Osvětová hlídka.

Hranice života.

(Dokončení.)

Hranice životní výkonnosti.

Život a smrt zdály se dosud nerozlučnými koreláty. Běžné i vědecké zkušenosti poukazovaly k tomu, že jako podstata byla životu dána do vínku časová životní hranice. L. L. Woodruff a V. Jolles dokázali však pokusným pěstěním potencionální nesmrtelnost prostorů. Docílili pouhým dělením z jednobuněčného organismu libovolného množství generací. To svědčí o neomezené dělivé a růstové energii prvoků. — Rozdělí-li se bakterie za hodinu na dvě (u mnohých nastává dělení ještě rychleji), tu by měla mateřská bakterie po další hodině 4, za tři hodiny 8, za 24 hodiny 16,777.220, za dva dny 281.5 bilionů, za tři dny 47 trilionů potomků a za týden by bylo lze vyjádřiti jejich počet jen číslem o 51 místech. — Zajímavé jsou i Cohnovy výpočty hmotných poměrů. Cohn vyšel od určité tyčinkovité bakterie, jež je dlouhá 0.05 mm a široká 0.001 mm. Dutá míra ve tvaru kostky objemu kubického milimetrů pojala by hustě naplněna 633 miliony tyčinkovitých bakterií. Jinými slovy, při svrchu vylíčeném rozmnožovacím tempu zaujali by potomci jediné tyčinky za 24 hodin stále ještě jen 40tý díl kubického milimetru, avšak již na konci druhého dne vyplnily by bakterie prostor 442 570 takových kostek. Pokus Carrelův. který udržuje na živu již od r. 1912 tkáňovou kulturu ze srdečních buněk osmidenního kuřecího zárodku, potvrzuje Dofleinův výrok: „Není přirozené smrti živé hmoty." — Teprve u vyšších organismů náleží smrt z vnitřních příčin k životnímu atributům.

Výkonnostní hranice živé bytosti je dalekosáhle závislá na velikosti těla. Obrovští žraloci dosahují délky 13 m a při tom nejsou ještě ani zpola tak velicí jako modrá velryba. Toto zvíře dosahuje délky 30 m a váhy 1500 centů. Proti tomu je pevninový obr slon s jeho 3.5 metry a 4.000 kg pouhý trpaslík; i 20 m dlouhý obrovský Brontosaurus vážil se svými 38.000 kg tělesné váhy jen asi čtvrtinu velryby. Z bezobratlých vodních zvířat dosahují obrovské sepie mořských hlubin délky trupu 6 m a délky chapadel 11 m.

Z obrů rostlinného života dosahují hranic velikosti mamutí stromy v Kalifornii (Sequoia gigantea). Jsou více než 4.000 let staré, jsou tedy nejstaršími živými bytostmi. Jenom australské eukalyptové stromy přesahují někdy jejich výšku 150 m. Mamutí strom o výšce kmenu 102 metry měl 2 metry nad zemí průměr 7 metrů a ve výšce 34 m průměr 3.7 metru.

Avšak i buňky mamutího stromu dosahují ve skutečnosti jen věku, jenž nepřesahuje trvání lidského života,

Besídka.

Inž. Alois Knotek:

Na úpatí Araratu.

Ukázka z cestopisu majora Měčislava Lepeckého: „Sovětský Kavkaz." S povolením autora přeložil inž. Alois Knotek.

I.

Tak jsem si myslel: pojedu dráhou z Tiflisu do Erivaně, hlavního města republiky armenské, prohlédnu si všecko, co se dá, a potom se vrátím autem.

Cesta po železnici nebývá zajímavou, vede-li po sovětské Gruzii nebo Armenii. Nic divného, že neměl jsem na počátku o čem psáti. Když jsem se však dozvěděl, že přijde stanice Alaverdy vzchopil jsem se. Slovo to bylo kdysi velmi známé jako refrain populárné písně. Vyšel jsem na peron. Všecko stejné jako na všech malých stanicích za Kavkazem. Jakousí hlavní zajímavostí bylo prodávači „málo solených" okurek. Běhali podél vagonů, křičeli po arménsku a časem také po rusku:

— Dva za rubl, tovaryši, dva za rubl! —

Koupil jsem si tedy čtyry okurky za dva ruble a hned se do nich pustil.

Byly znamenité!

Nebudu nadsazovati a nepovím, že jsem celých osmnáct hodin, dělící Tiflis od Erivaně vyseděl u okna. Napak, položil jsem se ku spaní o desáté večer s pevným rozhodnutím, že nevzbudím se dříve jak půl hodiny před Erivaní. To mělo nastoupiti okolo deváté hodiny ráno. O něčem jsem si při tom zapoměl, o upřímnosti sovětských konduktérů. Ráno vzbudil mne bez povolení již o šesté.

— Vstávejte obyvateli, — mluvil dobrodušně „nosáč" arménský — podívejte se na Ararat, jste inturistem (cestovatel), nepřijel jste k nám proto, abyste nejkrásnější partie prospal.— Má pravdu, pomyslil jsem si a rychle se oblékl.

Díval jsem se z vagonové schodby na ten svět boží v největším podivení. Předemnou ve vzdálenosti, která stačila k obejmutí zrakem celého masivu, vzpínal se k oblakům štít Ararat, obalený věčným sněhem a ledem.

Jsem tedy na půdě historie biblické. Tu, na té hoře uvázla archa, loď Noeho. Země, kterou nyní vlak měřil, měla se nacházeti na dně vystouplých vod do výšky pěti tisíc metrů, kdyby totiž biblické vypravování o potopě bylo více srozumitelné.

Nejkrásnější je pohled na Ararat při východu slunce. V tu dobu nezahaluje ho mlha, která se po něm po celý den válí. Ráno koupe se celý v růžovém světle, jiskří jako diamant sněhem ho pokrývajícím a rýsuje se tak výrazně, že zdá se nám rukou ho dosáhnouti. Vedle něho v malé vzdálenosti vystupuje na prsty, aby se mu výškou vyrovnal, mladší jeho bratr — Malý Ararat. Stojí ty dvě ohromné

sotva tedy více než 80 let. Uvnitř je složen z mrtvých tvarových elementů, je tedy kostrou pokrytou tkáňovým obalem, v němž vládne život, v němž však též nejstarší buňky jsou v činnosti sotva 80 let. I v lidském těle dochází k stálému odumírání, jimž se obnovují opotřebované součastky. Červené krvinky periodicky zacházejí a periodicky se znovutvoří. U člověka se obnoví za rok sedmkrát.

Věda potvrzuje, že v okamžiku smrti neumírají všechny buňky současně. Problém „přežívání“ lidských orgánů v mrtvém těle je přesně zkoumán četnými, nadějnými pokusy.

Četná badání přesvědčila, že věková hranice a hranice výkonnosti (životní práce) se značně rozcházejí. Sasanky mohou dosáhnouti věku 70 let, velevrubi perlonosní 100 let, pavouk Mileresium tardigradum až 70 let. Avšak oč menší je životní výkon usedlé sasanky či škeblí nežli na příklad životní výkon čápův, který se dožívá 70 let, avšak jen jarní a podzimní tahy vyžadují leteckého výkonu 140.000 km.

Jaká je výšková a hloubková hranice života? V západním Tibetu jsou lidské osady ve výši 4864 m, pastevci vystupují se stády do výšky 5.500 m. Kozorožci vyskytují se ješ ě o 200 m výše, supi a orli vzlétávají do výše 7000 metrů. Hloubková hranice života je dosud neznámá. Známe mořské živočichy, přizpůsobené tlakům mn ha set atmosfér, a ryby z mořské hloubky 5.600 m, které se tvarem neliší nikterak od obyčejných ryb.

Přehlídku hranic životní výkonnosti dlužno uzavříti jedním z nejnápadnějších zjevů. Dolní hranice velikosti organismů vede k útvarům, jejichž nesmírná „výkonnost“ jest středem lékařského zájmu. Právě nejzhoubnější choroby jsou vyvolány nejmenšími živými bytostmi. Jsou to pathogenní mikroorganismy jako na příklad cholerové vibriony 2 tisíciny mm široké. Dlouho se mělo za to, že objevem mikroorganismů vkročila věda do oblasti, kde bude lze nalézti dolní hranici velikosti života. Zatím však infekční badání zahájilo v poslední d bě výzkum nové oblasti, zahrnující nakažlivé látky, z nichž některé jsou tisíckrát menší než většina známých viditelných choroboplodných zárodků. Výzkum „filtrovatelných virů“ vedl k důkazu mizivě nepatrných infekčních útvarů, neboť nejmenší bakteriofagy mají průměr 8 — 20 tisícin milimetru.

Jak vznikl vánoční stromek.

(Dokončení ze str. 1.)

tam byli, už hodný hoch?“ A syn: „Jak bych se nepamatoval, hezký to zvýk a dobře Terezko, děláš, žes ho zavedla.“ Syn Kašpar byl v Kladsku jako hoch před koncem 18. stol. A dnes? Dnes se nám zdá pomalu neuvěřitelné, že by někdy nebyl vánoční stromek — radost milionů po celém světě.

Kronika.

V sejmu.

Parlamentní sbory jednají o předlohách o postupném zrušení ochrany nájemníků. Mnoho zájmu soustředily k vládnímu návrhu, jímž mají býti zavedeny nové druhy řadů, tak zv. medaile za dlouholetou službu. Vládní návrh byl zákonodárnými sbory schválen.

4 hlavní body programu vlády.

Předseda vlády na schůzi rozpočtového výboru dne 21. pros nce uvedl ve své řeči následující program, kterým se vláda řídí:

1) obrana státu, 2) provádění hospodářského plánu, který realisuje vícepremjer E. Kwiatkow ki, 3) směr zahraniční politiky a 4) snážení k občanské spravedlnosti.

Zbírka na zimní pomoc.

Minulou neděli se konala ve Varšavě zbírka pro nezaměstnané. Vyšli do ulic města s pokladničkami ministři, významné osobnosti veřejného života, funkcionáři různých spolků, umělci, herci, herečky a m. j. Všichni se těšili velkou pozorností u obecenstva a zbírka měla velký úspěch.

Italští úředníci odvoláni ze Ženevy.

Třebaže podle stanov bude členem Společnosti národů ještě dva roky, vyvozuje Italie z ohlášeného vystoupení všechny důsledky. Jak již bylo oznámeno, ohlásila vystoupení také z Mezinárodního úřadu práce a nyní vyzvala italská vláda také veškeré své úředníky, přidělené Společnosti národů a Mezinárodnímu úřadu práce, aby Ženevu opustili a vrátili se do Italie. V Ženevě zůstanou nyní již jen italští novináři, a to jako pozorovatelé.

Vládní úspěch u Teruelu.

V teruelském úseku jsou nyní prudké sněhové vánice a mrazy, ale přesto vládní vojsko pokračuje v zahájených vojenských operacích. Město Teruel je nyní úplně odříznuto od Saragosy. Situace povstalců u Teruelu je kritická.

Barcelona bombardována.

Opět byla provedena řada náletů na Barcelonu. Povstalecká letadla shazovala pumy na střed města, kde po-

hory, dva ostré jehlance na rovině. Zdvihají se k nebi osamoceně bez dlouhých pásů horských jak obvykle bývá.

Ararat, který před světovou válku náležel k Rusku, nachází se nyní na území tureckém na hranici Persie a sovětské republiky armenské. Vzdálený sotva několik kilometrů od Erivaně, jest viditelný z každého místa. Vysokost obnáší 5169 metrů, patří tedy do skupiny vysokých hor. Není již však krajem neznámým. Několik vědeckých výprav dosáhlo jeho temene. Před několika lety anglická výprava dlela na něm po několik měsíců. Jeho stráně až do hranic věčného sněhu, stanoví ještě dnes dokonalý úkryt loupeživých plemen kurdských. Rozsáhle jeskyně, nepatrné zalidnění a blízkost Persie jsou pravdivým útočištěm národů kočujících, kteří tu pasou klidně svoje stáda a nenáleží ve své volnosti pod žádnou státní vlajku.

Pohlížeje stále v podivení na Ararat, slyšel jsem náhle za sebou slova polské:

— Prosím pána, pán z Polska? —

Obrátil jsem se rychle, překvapený jazykem polským a tím „pan“. Podivná věc, žádný Polák v Rusku neozval se ke mně per „tovaryší“ nebo „obyvateli“. Vždy mluvili: „prosím pána“, tak jako doma u nás. Jistě ta slova se jim nedají vtěsnati do řeči polské!

Stál předemnou člověk tak třiceti letý, oblečený v krátké široké kalhoty a v lehký svetr. Nápadným bylo, že tvář měl holenu a zevnějšek čistý.

— Ach, vy jste Polák! — ozval jsem se ledabyle.

Neznámý se představil.

Pochází od Varšavy, kde jeho rodiče ještě bydlí, jest inženýrem, pracuje ve vědecké výpravě, která provádí geologická studia v horách Malého Kavkazu.

— Našli jsme, — vypravuje s nadšením — obromná ložiska nejkrásnějšího na světě bílého mramoru. —

O tom jak se do Ruska dostal nechce ničeho prozraditi. Vzpomíná jedině, že vyjel v r. 1929 a dostal cestovní pas sovětský, ačkoliv se pokládá za Poláka. V mluvě užívá terminologii a dialektiku marksistovskou. Mimo to každou chvíli leze z něho rohatý polský patriotismus. Sám se chytá a prozrazuje. Konečně hledí rozmluvu přenésti na jiný předmět, aby ve svéduši udusil renegátské svědomí. Ukazuje na velikou stavbu z okna vlaku:

— Vidíte, tu staví se ohromná továrna na umělý kaučuk z vápna. —

Vyhlížím z okna. V prázdných polích, ale již blízko Erivaně, pohybuje se sta lidí, betonují, hučí stroje, na všech stranách práce vře jako v kotli. Továrna je již pod střechou. V tom roku má býti ukončena. Tak tomu chce plánovité sovětské hospodářství a při tom davy lidí čekají na práci. Možná, že během několika měsíců budou tu, před očima zamyšleného a letitého Araratu nakládati veliké pláty syntetického kaučuku, který tak dlouho dovedl chrániti svoje chemické složení. (Pokračování.)

škodila četné domy a způsobila mnoho obětí. Byly také zasaženy dvě nemocnice. Nálet byl proveden za jasné měsíční noci.

Smrt gen. Ludendorfa.

Podle zpráv lékařů zemřel generál Ludendorf zcela tiše a bez bolesti v 8 hod. 20 minut dne 20. prosince. Byl až do posledních hodin při vědomí. Jelikož dlouhá nemoc generála značně vyčerpala, nemohl býti podniknut žádný účinnější pokus k zastavení rychlého úbytku sil a zvětšujících se poruch v oběhu krevním.

Generál Ludendorf představoval skutečně typ německého vynikajícího důstojníka generálního štábu: skvělý vojenský organisátor, mistr taktiky a diktátor vojenského stroje, ale bez jakéhokoliv daru tvůrčí obraznosti, bez rozhledu o významu ostatních složek života národů a států, tedy bez oněch vlastností rozumu a srdce, bez nichž není myslitelný vrcholek umění strategova.

Před válkou, jako přednosta mobilisačního oddělení německého generálního štábu, připravoval armádu, aby početně a svou pohotovostí byla s to vrhnout se na nepřítele. Ve válce vede zprvu 14. brigádu v boji o belgickou pevnost Lutych, potom je povolán za náčelníka štábu východní armády, jejíž velení bylo svěřeno pensionovanému generálu Hindenburgovi. Vítězství u mazurských jezer z podzimu 1914 je připsáno k zásluze Ludendorffově stejně jako k zásluze Hindenburgově. Starý maršál označil později svou spolupráci s Ludendorfem jako „šťastné manželství“.

Zahy se ukázalo, že v dravé osobnosti Ludendorffově dříme velký diktátor. Na podzim roku 1916 byl Hindenburg jmenován šéfem generálního štábu německého a generál Ludendorff jeho generálním ubytovatelem.

Čtvrté ministerstvo obrany v Anglii.

Náčelník britské protiletecké obrany, nově jmenovaný generální inspektor Hodsoll, bude poradním členem říšské rady pro národní obranu Velké Britanie. Jeho úřad, který byl dosud oddělením britského ministerstva vnitra, bude nyní samostatným ministerstvem, a to čtvrtým ministerstvem obrany Anglie. Tak má Velká Britanie čtyři ministerstva obrany: války, námořnictví, letectví a protiletecké obrany.

Popravy sovětských vůdců pokračují.

Vojenské kolegium Nejvyššího soudního dvora SSSR odsoudilo k smrti bývalé státníky a funkcionáře Jenukidse, Karachana, Orachelaševili, Šebodaljeva, Larina, Netelova, Zuckermanna a Steigera. Rozsudek byl již vykonán.

Organisuje se bojkot Japonska.

Britská Liga pro Spol. národů se usnesla na schůzi v Londýně, že se bude znovu zasazovati velmi energicky o bojkot japonského zboží a vůbec všech japonských dodávek. V resoluci žádá Liga britskou vládu, aby projevila ochotu podporovati toto hnutí diplomatickými, hospodářskými a finančními opatřeními. Na této bojkotové akci je pozoruhodné, že její propagátoři uspořádali londýnskými ulicemi pochod, ve kterém nesli veliké plakáty a standarty a jehož se zúčastnila i celá řada známých osobností britské společnosti.

Vpád Japonců do jižní Číny připraven.

Třicet japonských válečných lodí všech kategorií shromáždilo se na moři poblíže Amoy.

Podle informací z Amoy je zde napiatá situace.

Tři japonské torpedovky 16. prosince bombarovaly město Vutun u Amoy, podle čehož se soudí, že šlo o pokus vylodění, byly však zahnány palbou čínských pobřežních baterií.

Značné množství výzbroje, včetně letadel nejnovějších vzorů, došlo prý do Hankeu

Sta uprchlíků přichází do Honkonu z Kvantunu, protože se obávají vypuknutí boje v jižní Číně.

Podle zprávy z úředních kruhů provádějí se již opevňovací práce podél hranic Honkonu v délce 32 km, které mají zabrániti překvapnému prvnímu náporu vojska, ža účasti vojska a kuliů.

Japonský útok na Hančou.

Dne 20. prosince započal útok japonských vojsk na Hančou. Čtyři japonské kolony útočného vojska jsou nyní jen 32 km vzdáleny od Hančou, kde ještě zůstalo 31 cizinců. Japonské oddíly postupující podél železniční trati z Tietsinu do Pukeu, zmocnily se Čučeu.

Bude se opakovat španělský případ?

Japonská tisková agentura „Domei“ hlásí z Pekinu, že nová čínská vláda zahájí bezprostředně diplomatická jednání se zahraničními mocnostmi, a to nejprve s Japonskem, Manžuskem, Německem, Italií, kteréžto státy uznají prý pravděpodobně novou čínskou vládu de jure. Pekinská vláda naopak uzná právní závazky protikomunistického bloku zemí, jež mají zvláštní zájmy v Číně. Bude se snažiti navázati dobré styky též z ostatními mocnostmi. Nová vláda bude dále žádati diplomatické zástupce Číny v cizině, aby přistoupili k novému režimu.

Ke zprávám zahraničního tisku, ve kterých se tvrdilo, že třetí divise japonského loďstva je „zodpovědná za incident lodi „Panay“ a bude vystřídána divisí druhou“, podotýkají příslušné úřední kruhy: Nejvyšší císařská rada již 27. listopadu t. r. vydala zprávu, podle které spojené japonské loďstvo pod velením admirála Nagano, operující v Číně od počátku japonského tažení, vrátí se postupně do svých základen, aby tam provedlo opravy a výměnu posádky. V čínských vodách budou pak pokračovati v operacích jednotky, které byly právě organisovány.

Oznámení.

SČM v Ulbárově sehraje dne 8. ledna 1938 r. v sále Národního domu divadelní představení p. t. „LEGIONÁŘOVÁ LÁSKA“ od B. Bouška. Drama ve 3 jednáních.

Od administrace.

Žádame zdvořile všechny dlužníky, aby do 1. ledna 1938 roku, zvláště ti, kteří bydlí o samotách, poukázali nám poštou dlužné předplatné. Od Nového roku, všem kdož nezaplatili předplatné, vysílání časopisu bude zastaveno.

Různé zprávy.

X. slet všesokolský v Praze,

který se koná v Praze příštího roku, těší se mimořádné pozornosti v celém světě. Jihoslované hlásí, že jich na slet přijede na 10.000. Bulhaři přihlásili výpravu 1.000 osob, z Kanady jest ohlášena hromadná návštěva 500 osob, ze Spojených států 3.000 osob. K závodům tělocvičných družstev přihlásili se zejména Francouzi, Belgičané, Holanďané, Litevci, Norové. Přípravy konají Švýcaři, Rumuni, Angličané. Slet se koná v jednotlivých svých částech od 5. června do 7. čerence. Mezi cvičenci bude 15.000 studentů a studentek, 35 000 dorostenců a dorostenek, několik desítek tisíc žáků a žákyň a na 100.000 žen. Celkový finanční náklad sletu, jenž bude největší událostí roku, v němž republika oslaví své dvacetiletí, bude se pohybovati kolem 4 mil. Zl.

Nová vysílačka.

Novým rokem 1938 zahájí činnost další československá vysílačka, počtem již sedmá. Jest umístěna na Mělníku a určena převážně pro potřebu Němců v Čechách. Nová stanice jest velmi dobře vybavena, pročež bude v celé zemi jasně slyšitelná.

Česká věda

utrpěla v posledních několika týdnech těžkou ztrátu úmrtím dvou profesorů pražské university Karlovy, Dra Karla Weignera a Dra Jaroslava Bidla. Dr. Weigner byl vynikající lékař, který vychoval během svého dlouholetého působení učitelského řadu moderních lékařů. Byl velmi činným v Sokolstvu, jež ho považovalo za svou pravou ozdobu. Ve válce a v prvých letech republiky uplatnil se i v politice, kde stál vždy v řadách nacionalistů demokratů. — Dr. Jaroslav Bidlo byl vynikající historik, orientace vysloveně slovanské. Měl živé vztahy hlavně ke Slovanům východním. Jaké vážnosti

se těšil zejména v dnešním Polsku, o tom svědčí skutečnost, že byl členem polské akademie věd v Krakově a Akademie nauk Ševčenka ve Lvově. Než svým členem ho jmenovala i jihoslovanská akademie věd a umění v Zábřehu.

Neobyčejně prudká zima v Řecku.

V Řecku přihlásila se letos zima s neobvyklou prudkostí. Na mnoha místech pevniny i na četných ostrovech tehlota klesla až na 12 st. C. pod nulou, v Athénách až na 6 st. C. Na pohoří Parnes, severně od Athén, které je vysoké 1500 m, leží sníh 20 cm vysoko. Na mnoha místech bylo přerušeno pro záběje autobusové spojení. Rovněž telefonní a telegrafní vedení bylo přetrháno, hlavně mezi Athénami a Solunì. Blízko města Kozani, v řecké Makedonii, smečka vlků přepadla autobus, jehož cestující se ubránili dravcům jen stěží. V řecké Makedonii a Thrakii sněží.

Pařiská výstava ve světle čísel.

Letošní výstava byla skvělou manifestací moderní techniky. Senátor Laurent Eynac, bývalý ministr, prohlásil o výstavě, že její úspěch a účelnost nezůstaly bez účinku na příznivý vývoj celkových francouzských poměrů.

Jiný čelný senátor francouzský Josef Caillaux, odborník ve věcech finančních a předseda nejvyšší státní kontrolní komise, staví výstavu do světla suchých cifer:

Výlohy na výstavu dosáhly celkově 1.443,900.000 franků. Příjmy poskytly na úhradu celkově 150,700.000 franků Zbývá tedy hrubý deficit 1 293,200.000 franků. Na jeho uhrazení přispěly: stát částkou 293,000.000 franků, město Paříž částkou 76,000.000 franků, velké prace 159,000 000. Národní loterie 285 000.000 Zbývá tedy státu krýti deficit 480 200.000 franků.

Senátor Caillux obviňuje vládní kruhy, že nedovedly včas otevříti výstavu, trpěly stálé stávky a sabotáže, což vedlo k překročení sumy výdajů. Nyní bude zapotřebí k likvidaci dluhu sehnati půl miliardy a připraviti další půl miliardy k zabezpečení výstavy pro její případné otevření v r. 1938.

Úhrada této potřebné miliardy franků bude nyní rozhodovati o prodloužení výstavy. Zdá se, že tato otázka bude řešena příznivě, neboť v některých pavilonech započaly přezimovací práce.

Ženská hlídka.

Žena v Americe.

Blahobyt amerických rodin není tak velký jak se soudívá. Protože do června t. r. nebylo starobního a nemocenského pojištění, hleděl si každý něco našetřit pro případ stáří a nemocí. Každý, kdo mohl, uzavíral životní pojistku a i chudé rodiny na ni platily 10 centů týdně. Za nejchudší platily pojistky sociální instituce. Američanky se rády účastní práce v těchto institucích a podporují je. Nyní se připravuje Rooseveltův zákon a Američané poslali komisi i do Čsl., aby studovala sociální zařízení.

Konkurenční boj o existenci je ostrý. Ze stejně kvalifikovaných uchazeček získává místo žena nejlepšího zevnějšku. Proto ženy věnují své úpravě a pěstění mnoho času i peněz. Američané se většinou oblékají v konfekcích; zakázkových švadlen je málo a jsou nesmírně drahé. Jediná konfekce prodá v sezoně až 50 tisíc šatů jednoho druhu, rozličných barev a velikostí. Američankám nevadí jsou-li šaty podobné, jen doplňky musí navzájem harmonovat a vše tvořit vkusný celek. Obchodní domy mají také dětská oddělení, kde se podávají rady

---

332.

se vás, chcete-li míti rozum nebo ne?“

„Proč mě obtěžujete? Dělá vám snad rozkoš pásti se na mých mukách duševních?“ ptal se jedovatě a jeho oči div knížete neprobodly.

„Mluví z vás zoufalství člověka, který se nachází v prvním návalu náhlé hrůzy, ze které neví, jak si pomoci, a proto na vaše slova neodpovím. Žádám od vás, abyste měl aspoň hodinu rozum. Půjdeme spolu do hotelu, vyhledám oddělenou místnost a tam si pohovoříme. Slibuji vám, že vás za hodinu propustím, ale tu hodinu musíte se chovat pokojně a rozumně mi odpovídat. Očekávám, že vám zůstalo ještě tolik chladné rozvahy, abyste přijal nabídnutí, které vás v ničem neváže a o vaši svobodu vás neolupuje.“

„Veďte mne, kam chcete“ řekl po pomlčce a zarytě svěsil hlavu.

Kníže vešel do nejbližšího hotelu a žádal o chambre separée. Sklepník ho devedl do jedné z četných malých místností, v nichž tak často odbývány hýřivé večery bohatých zahalečů, utloukajících nedostatek zaměstnání v různých rozkoších. Poručil, aby přinesena byla večeře a víno a nato zavřel místnost. Starostlivě se díval na tvář Arturovu, která byla popelavě šedá. Oči jeho byly oči šílence, a kníže se v duchu zachvěl obavou, není-li již

329.

zdáleči přechází dozorce, který ho počlivě pozoruje. Co mu bylo v této chvíli po všech lidech? Ztratil zájem o celý svět a všechno, co se mu dříve zdálo důležitým, unikalo kamsi do neznámých sfér. Snad ani není pravdou, že se jmenuje baron Vukotič a že míval panství. Ztratil peníze jako ztratil panství a stane se nepotřebnou jedničkou, která bude lidem zbytečnou. K čemu se pachtil a k čemu se staral? Co jsou všechny starosti a zájmy? A proč se on vlastně souží, proč prodlužuje muka svá? Teď nemá nic, je tu jako v zajetí, nemá zač si koupit jídlo, nemá čím zaplatit svůj účet a nemá nikoho, kdo by mu pomohl.

Má snad telegrafovat strýci? Má se pokorně vrátit k Alici? Má opustit Miladu, zrušit slovo jí dané? Pomohl by si, stal by se zase majitelem panství, dostal by peníze. Zachvěl se a zastaviv se, přitiskl dlaně ke hlavě. Život se naň svůdně pousmál a on cítil pokušení, aby po něm sáhl. Ale již se mu zjevil život muže, který ztratil čest, kterého si žena koupila a jemuž by každé chvíle vmetla do tváře příhanu, že si ho vzala jako žebráka. Ne a tisíckrát ne, řekl si vášnivě a dal se do chvatného přecházení.

Aspoň kdyby uměl tělesně pracovat, aby vyhledal Miladu a s ní vydělával denní chléb.

a informace, jak účelně oblékat kojence i starší dítky. I ženy, pracující v domácnosti, dbají o pěkný zevnějšek. Nenosí sešlapaných bačkor a starých šatů. Konfekce prodávají levně a vkusné šaty pro domácnost i se zástěrkami, a hospodyňky jich mají většinou několik. Při práci používají rukavic.

Američané rádi bydlí ve vlastním domku, jehož standardní nábytek a a různé vymoženosti v kuchyni zjednodušují domácí práci a umožňují příslovečnou čistotu. Pomocnic v domácnosti je málo. Většina občanských domácností si jich prostě nemůže dopřát.

Americké domácnosti dávají prádlo z domu. Na košile se muži předplácejí jako na noviny. Za 10 centů dodá prádelna 3 bezvadné pánské košile se jménem abonenta. Poškozené a obnošené při praní vyřadí a opatří nové. Nedostatek pomocnic v domácnosti je také proto, že vystěhovalectví je omezeno a Američanky nerady slouží; raději jdou do továren, obchodů nebo kanceláří.

Zboží dodávají obchodníci do domů na telefenickou objednávku. Zajímavé je, že se rozlišují hnědá a bílá vejce; bílá jsou dražší. Splátkový obchod je velmi obliben, obchody jsou solidní. Ženy obstarávají 90 proc. všech nákupu pro rodinu, kupují i auto pro manžela a rády používají příležitostných nákupů. Platí se většinou šekem. Jídla se vaří jednoduchá, moučníky se kupují hotové. V poledne obědvají doma jen ti, kdo nechodí do zaměstnání. Jinak je v úřadech na lunch krátká přestávka. Práce začíná o 9. hod. Školy začínají ve $^3/_4$9 hod., aby se děti vyhnuly největšímu návalu na ulicích.

Američtí muži pomáhají ženám v domácnosti, venku ani doma se nevyhýbají ruční práci, myjí nádobí, čistí obuv sobě i ženě. Také děti si čistí obuv samy, i hoši ve škole jsou nabádáni k tomu, aby myli doma nádobí. Američanky jsou vesměs štíhlé, ač nepěstují tolik sporty, jak bychom se domnívali. Pro sport kromě studentek nemají dost času, neboť hledí do každého dne vtěsnat co nejvíce zážitků, ať už se týkají práce, zábavy či společenského styku. Ale velmi rády zahradničí. Kursy pro praktické zahradnictví jsou pořádány téměř po celý rok a jsou velmi četně navštěvovány. Ženy také tvoří největší procento návštěvníků kulturních podniků, jako museí a přednášek. Muži mají málo času a zajímají se více o sport.

Hospodářský zpravodaj.

Význam hospodářské školy.

Příliš silný jest vývoj hospodářské

CENY OBILÍ.

Záznam 21.XII. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl. 21.—	za 100 kg
Pšenice	„ 26.25	„
Ječmen	„ 17.—	„
Oves	„ 18.25	„
Hrečka	„ 17.25	„
Proso	„ 18.50	„
Řepák	„ 56.—	„
Hrách	„ 30.—	„
Seno	„ 11 —	„
Sláma	„ 6.50	„
Jetel	„ 100.—	„

330.

Ale i to je klamavá bludička. Proč by si namlouval, že se stane dělníkem, když neumí pracovat. A žádat, aby ho živila žena prací rukou svých, jaké hanebnosti by se dopouštěl. Ano, nepotřebný, shnilý kmen je a čím dříve zmizí, čím dříve přestane býti jiným na obtíž, tím lépe proň a tím lépe pro druhé.

Škoda, že nemá s sebou revolver, jak lehce by rozřešil celou tu motanici a jak snadno by se přehoupl přes všechna ta úskalí. Což však je revolver jedinou cestou k rozuzlení? Hle, zde dole jest moře. Stačí skok, voda se nad ním zavře a komedie bude u konce. Rozhlédl se a jeho údy se napialy.

Vtom spatřil dozorce, který několik kroků od něho stál a pozoroval ho. Zlost jím zalomcovala. Proč ten chlap tu stojí, proč naň tak čumí? Vydrážděná jeho obrazotvornost mu připomenula, co kdysi četl, že v Monte Carlu neradi vidí sebevraždy a že jim ze všech sil zabraňují. Ten chlap asi pozoruje, že nešťastný hráč hledá útěchu v myšlenkách na smrt a překazí mu jeho úmysl.

Vyzraji nad tebou, myslil si v šílené chytrosti. Vrátím se ke kasinu, počkám, až odtáhneš, a potom se vrátím. Neposkytnu ti radosti, abys mě chytal, lidi svolával, k výslechu vodil. Nikdo nesmí věděti, co udělám, sam se se životem vypořádám. Dodávaje si

331.

lhostejného výrazu, přešel kolem dozorce a vyšel nahoru. Posadí se na chvíli v parku a asi za hodinu se vrátí.

Právě, když šel kolem kasina, div nevrazil do pána, který vycházel z kasina a mířil k hotelu. Nevšímal si neznámého, ale ten se zastavil a chytil ho za rukáv.

„Jste to vy, barone?“ ozval se známý hlas a Artur otočiv uděšeně hlavu spatřil knížete. Ucouvl a zatěkal pohledem, jako by hledal, kudy uniknouti. „Co se vám stalo, jste jaksi rozrušený? Prohrál jste?“ Chytil pevně Artura za ruku a vsunuv svoji ruku pod jeho rámě táhl ho směrem k parku.

„Prohrál,“ řekl Artur hluše.

„Mnoho?“

„Všechno.“

„Ke kozlu, to je nepříjemné. Proto jste šel jako ve snách. Nemáte snad také nějaké divoké myšlenky?“

„Nic nemám, nic nechci, ničeho si nepřeji, leč pokoje,“ vybuchl vášnivě a trhnuv rukou, snažil se setřásti ruku knížete.

„Můj milý, takhle se mnou nesmíte jednati,“ pravil kníže přísně. „Buď budete míti rozum, nebo zavolám strážníka. Zde s kandidáty sebevraždy se nemazlí a buďte jist, že pokud jste v mé společnosti, dovedu všem vašim neprozřetelným kouskům předejíti. Ptám

vědy a techniky, aby toliko praktika v otcově hospodářství mohla poskytnouti mládeži dostatečného odborového vzdělání. Proto o výchovu rolnického dorostu, starají se odborové hospodářské školy. Vždyť i nejlépe kvalifikovaný odborník, musí se stále doučovat a zdokonalovat, chce-li stačiti postupu vědy. Hospodářská škola učí: za 1. aby hospodářství bylo rentabilní, za 2. učí vykonávati v hospodářství různé činnosti: — příprava a hnojení půdy, výběr semen a živení domácích zvířat, za 3. — příprava vyprodukovaného zboží k prodeji a jak je nejlépe zpeněžit. Jsou to vědomosti, které má míti každý osvícený rolník.

Protože nejen práce v hospodářství vyplňuje život rolníka: — rolník patří do vesnické společnosti, má svou rodinu, musí se sžíti se svým okolím, musí býti dobrým synem, mužem, otcem a užitečným členém své společnosti a dobrým sousedem. Proto hospodářská škola snaží se vhodným způsobem tyto vlohy a vlastnosti chovancovy, vyvíjeti a ušlechťovati. Hospodář — jednotlivec jest slabý sám čeliti nepříznivým vlivům, s kterými se v životě musí potýkati. Proto musí pamatovat na to, že jen ve společném úsilí tkví jako síla. Odborové hospodářské vzdělání ukazuje mu způsoby organisace. Ve škole mládež společně se učí a vychovává; — společně prožívá dobré i zlé. Život ve škole je dokonalou přípravou ke skutečnému životu a společenskému soužíti. Škola usnadňuje chovanci všestranné poznání toho života. Zemědělská mládež připravena do života hospodářskou školou, má snadnější začátky a uvědoměleji spolupracuje s lokálními organisacemi. Má již méně více ustálenou pracovní methodu Snadněji uniká velkému nebezpečenství: planému mluvení. Účelně uvádí do života své zkušenosti, které materiálně prospívají vesnickým hospodářstvím.

Dosažení určitého hospodářského vzdělání jest nutnou podmínkou užitečné práce odborové a společenské, jak pro jednotlivé rolníky, tak i pro celou naši společnost.

„Plon“ V. Šimůnek.

Inserujte u nás!!!

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně" spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.